

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului sanitar privind limitarea expunerii populației la câmpuri electromagnetice de la 0 Hz la 300 GHz

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului sanitar privind limitarea expunerii populației la câmpuri electromagnetice de la 0 Hz la 300 GHz (*în continuare - proiect*) a fost elaborat de către Ministerul Sănătății în comun cu Agenția Națională pentru Sănătate Publică.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul este elaborat în scopul asigurării unui nivel înalt de protecție a sănătății populației, privind expunerea la câmpuri electromagnetice de la 0 Hz la 300GHz, precum și dezvoltarea infrastructurii și serviciilor bazate pe noile tehnologii fără a pune în pericol sănătatea populației.

Câmpurile electromagnetice pot proveni din surse naturale (de exemplu, în timpul furtunilor). La aceste câmpuri naturale se adăugă câmpurile provenite din surse artificiale. În domeniul de joasă frecvență principalele surse din mediul rezidențial, la care poate fi expusă orice persoană, sunt liniile de înaltă tensiune, stațiile de transformare, instalațiile electrice, aparatura electrocasnică (frigider, televizor, radio, uscător de păr, aspirator, robot de bucătărie, hota, cuptorul cu microunde, etc. - orice aparat conectat la priză). Sursele de câmpuri de înaltă frecvență sunt emițătoarele folosite pentru transmisii radio - TV, antenele pentru comunicații mobile (telefoane mobile și stațiile de bază), sistemele antifurt (de exemplu, din magazine), telefoanele fixe fără fir, sistemele de navigație maritimă și aeriană, radarele pentru controlul traficului, cuptoarele cu microunde.

Respectarea normelor privind limitarea expunerii populației la câmpuri electromagnetice este esențială pentru protejarea sănătății populației, precum și în contextul obiectivelor naționale economice privind dezvoltarea infrastructurii și serviciilor bazate pe noile tehnologii spre beneficiul utilizatorilor, economiei naționale și administrației publice.

Câmpuri electromagnetice (*în continuare - CEM*) sunt câmpuri electrice statice, câmpuri magnetice statice, precum și câmpuri electrice, magnetice și electromagnetice variabile în timp, cu frecvențe de până la 300 GHz.

Organismul uman poate fi expus la câmpuri electromagnetice care variază în funcție de natura lor și de domeniul de frecvență după cum urmează:

- câmpuri electrice și câmpuri magnetice statice (0 Hz);
- câmpuri electrice și câmpuri magnetice de joasă frecvență (sub 100 kHz);
- câmpuri electromagnetice de înaltă frecvență (100 kHz – 300 GHz): radiofrecvență (RF) și microunde.

La moment, în Republica Moldova, normele privind limitarea expunerii populației la câmpuri electromagnetice de la 0 Hz la 300GHz nu este reglementată în legislația națională.

Reglementarea câmpurilor electromagnetice în Uniunea Europeană, este gestionată de mai multe organizații și instituții, în funcție de domeniul specific și de legislația aplicabilă. Printre acestea, se numără două organizații principale care sunt implicate în reglementarea expunerii la CEM și anume:

1. Comisia Europeană- responsabilă pentru elaborarea și implementarea politicilor la nivelul UE. Comisia Europeană poate emite directive și reglementări care stabilesc cerințe minime pentru protecția sănătății umane împotriva expunerii la CEM.

2. Grupul Științific pentru Riscuri Emergente, Recente și Identificate (SCHEER) care este un organism consultativ al Comisiei Europene și este responsabil pentru furnizarea de avize științifice și evaluări de risc în domeniul sănătății publice. SCHEER poate evalua cercetările științifice existente și poate oferi recomandări pentru reglementarea expunerii la CEM în UE.

Cel mai recent raport al SCENIHR referitor la efectele asupra sănătății legate de câmpurile electromagnetice este din anul 2015. Concluziile acestui raport nu pun sub semnul întrebării valorile limită de expunere propuse de Recomandarea europeană.

Transpunerea și implementarea prevederilor Recomandării (UE) nr. 519/1999 este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova, care rezultă din prevederile

punctului 35, capitolul 28 „Protecția consumatorilor și a sănătății” din Planul Național pentru Aderare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 829/2023.

Astfel, prin proiectul propus promovării, se impune preluarea normelor privind restricțiile de bază și valorile de referință pentru limitarea expunerii populației la câmpurile electromagnetice și aducerea în concordanță a actului normativ cu noile evaluări de risc și noile dovezi referitor la expunerea la CEM.

Punerea în aplicare a noilor prevederi vor avea următoarele beneficii (finalități urmărite):

- protejarea sănătății publice împotriva posibilelor efecte adverse asociate cu expunerea la câmpurile electromagnetice. Standardele și limitele stabilite prin prezentul proiect vor asigura că nivelurile de expunere la CEM rămân în limite sigure și că riscurile pentru sănătatea publică sunt minime.
- îmbunătățirea acoperirii și calității serviciilor de comunicații electronice mobile și dezvoltarea infrastructurii și serviciilor bazate pe noile tehnologii;
- adoptarea și implementarea prezentului proiect va consolida încrederea publică în cadrul național de reglementare și supraveghere a expunerii la CEM. Standardele europene ar oferi un cadru clar și transparent pentru protecția sănătății publice, ceea ce ar spori încrederea populației privind modul în care sunt gestionate riscurile asociate cu CEM.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

Proiectul de act normativ asigură armonizarea legislației naționale prin transpunerea Recomandării (CE) nr. 519/1999 al Consiliului Europei din 12 iulie 1999 privind limitarea expunerii publicului larg la câmpuri electromagnetice de la 0 Hz la 300GHz.

În conformitate cu art. 31 din Legea nr. 100/2017, a fost întocmit tabelul de concordanță, gradul general de compatibilitate a proiectul hotărârii de Guvern cu actul juridic UE fiind stabilit „compatibil”.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de hotărâre presupune reglementarea câmpurilor electromagnetice de la 0 Hz la 300GHz care are drept scop asigurarea unui nivel înalt de protecție a sănătății și a dezvoltarea infrastructurii și serviciilor bazate pe noile tehnologii.

Principalele prevederi ale proiectului se referă la:

- **frecvențe și limite de expunere** care sunt exprimate în termeni de densitate de putere și/sau câmp electric și magnetic.

- **restricții de bază și niveluri de referință** pentru expunerea la câmpurile electromagnetice, pe baza recomandărilor date de Comisia Internațională pentru Protecția Radiațiilor Neionizante (ICNIRP) și susținute de Comitetul Științific al Comisiei.

- **principiul precauției** în gestionarea expunerii la CEM. Acest principiu indică necesitatea de a lua măsuri preventive și de a stabili limite de expunere chiar în absența unor dovezi clare și definitive privind riscurile pentru sănătate.

- **evaluarea riscului și monitorizarea expunerii populației la CEM** prin stabilirea autorităților responsabile și procedura privind eliberarea actului permisiv cu referire la avizarea sanitară a proiectelor de amplasare, construcție, reconstrucție a obiectivelor radiotehnice de emisie.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului nu va necesita cheltuieli suplimentare din bugetul de stat. Costurile aferente asigurării monitorizării expunerii populației la CEM vor fi în limita alocațiilor aprobate pentru instituțiile responsabile.

Totodată, agenții economici urmare a majorării nivelului admisibil a densității fluxului de energie electromagnetică, ar putea optimiza rețeaua și costurile derivate ce țin de instalarea echipamentului suplimentar precum posibilitatea majorării capacităților rețelelor de interior fără a pierde din acoperire.

Investigațiile instrumentale ale câmpului electromagnetic prevăzute în pct. 47 din Regulamentul sanitar privind limitarea expunerii populației la câmpuri electromagnetice de la 0 Hz la 300 GHz se efectuează de către Agenția Națională pentru Sănătate Publică în conformitate

cu art. 16 alin. (3) lit. m) din Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice și potrivit taxelor din pct. 217, 261 și 262 din Lista și tarifele serviciilor contra cost din sfera sănătății publice prestate persoanelor fizice și juridice aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 533/2011.
6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
Pentru punerea în aplicare a prevederilor incluse în proiect nu va genera necesitatea elaborării actelor legislative și normative noi și modificării celor existente.
7. Avizarea și consultarea proiectului
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de hotărâre de Guvern a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Sănătății, compartimentul „Transparență, Anunțuri/Proiecte supuse consultărilor publice” și pe portalul guvernamental (www.particip.gov.md) și poate fi accesat la următoare pagină web: https://particip.gov.md/ro/document/stages/ministerul-sanatatii-anunta-initierea-elaborarii-proiectului-de-hotarare-de-guvern-cu-privire-la-limitarea-expunerii-populatiei-generale-la-campurile-electromagnetice-de-la-0-hz-la-300-ghz/12373 https://particip.gov.md/ro/document/stages/ministerul-sanatatii-prezinta-spre-consultari-publice-proiectul-de-hotarare-de-guvern-cu-privire-la-aprobarea-regulamentului-privind-limitarea-expunerii-populatiei-generale-la-campuri-electromagnetice-de-la-0-hz-la-300-ghz/12444 . Respectând prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența decizională la data de 08.05.2024, proiectul a fost supus consultării publice cu participarea mediului de afaceri. În cadrul consultării publice au participat reprezentanți ai Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Mediului, Confederației Naționale a Patronatelor, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, Asociația Națională a Companiilor în domeniul TIC, S.A. „Moldtelecom”, S.A. Moldcell, S.A. Orange Moldova, S.R.L. Starnet Management Grup, Î.S. Radiocomunicații. În urma consultărilor a fost întocmit procesul-verbal, iar proiectul a fost ajustat conform propunerilor.
8. Constatările expertizei anticorupție
În scopul respectării prevederilor art. 34 și 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul a fost supus expertizei anticorupție. În concluzia raportului de expertiză anticorupție Nr. EHG 24/9808 din 03.07.2024 s-a constatat că proiectul are drept scop asigurarea unui nivel înalt de protecție a sănătății populației, precum și dezvoltării infrastructurii și serviciilor bazate pe noile tehnologii fără a pune în pericol sănătatea populație.
9. Constatările expertizei de compatibilitate
Proiectul de hotărâre a fost expertizat de Centrul de Armonizare a Legislației prin Declarația de compatibilitate, aviz nr. 31/02-126-6421 din 11.06.2024 și nr. 31/02-69-7185 din 01.07.2024. Obiecțiile și propunerile au fost acceptate.
10. Constatările expertizei juridice
În scopul respectării art. 34 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de hotărâre a fost supus expertizei juridice prin avizul nr. 04/1-5538 din 13.06.2024 și aviz nr. 04/1-6137 din 01.07.2024. Proiectul a fost ajustat în conformitate cu propunerile înaintate.
11. Constatările altor expertize
În conformitate cu prevederile pct. 11, sbp. 21, lit. a) și b) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019, analiza impactului de reglementare la proiectul hotărârii de Guvern și proiectul de hotărâre au fost examinate în cadrul ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din data de 21.05.2024 și respectiv 28.05.2024. În concluzia expertizei efectuate se menționează despre susținerea proiectului cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor. Proiectul a fost ajustat în mod corespunzător.